

Dosarul nr. 2ra-1597/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț sediul central (jud. C. Prisacari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

DECIZIE

4 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Natalia Pașinschi, reprezentată de avocații Ghenadie Odobescu și Igor Țurcanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandr Pașinschi împotriva Nataliei Pașinschi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Natalia Pașinschi, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și menținută hotărârea din 18 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț sediul central, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 22 decembrie 2017, Alexandr Pașinschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Pașinschi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 10 martie 2000, a înregistrat căsătoria cu Natalia Pașinschi, ulterior, dânsii au plecat la muncă peste hotarele țării pentru a câștiga surse financiare necesare pentru întreținerea familiei și procurarea unei locuințe în Republica Moldova.

În anul 2014, când au revenit în țară, au decis să procure o locuință, astfel că în anul 2015, au procurat apartamentul nr. XXXXX din XXXXX la prețul de 35000 de euro.

A comunicat că proprietarii inițiali ai apartamentului menționat de ei i-au atenționat că această locuință e sub sechestru aplicat în cadrul unui proces civil, dar

deoarece le-a plăcut bunul imobil, l-au procurat, chiar dacă până în prezent nu este înregistrat dreptul de proprietate pe numele lor la OCT Edineț.

A precizat că a locuit în locuința procurată împreună cu pârâta și cei patru copii comuni ai lor până în luna august 2016, când s-au despărțit.

Astfel, dânsul împreună cu doi copii mai mari au trecut să locuiască în locuința bunicii lui care a procurat un apartament în același bloc locativ încă în anul 2010.

A evidențiat că urmează a fi partajată suma achitată pentru procurarea locuinței din sursele financiare dobândite în comun, iar având în vedere că la educația fostei soții în prezent sunt doi copii mici comuni ai lor și care au nevoie de spațiu locativ, dânsul nu pretinde la cota parte din locuința în natură, dorind să primească cota-parte ce i se cuvine în sumă bănească.

Având în vedere prevederile art. 19 alin. (1) și 20 alin. (1) Codul familiei, a menționat că cota-parte a fiecăruia din ei este egală cu $\frac{1}{2}$ din suma achitată pentru procurarea locuinței la un preț de 35000 de euro, care constituie 17500 de euro.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 19-21, 25-26 Codul familie.

A solicitat admiterea acțiunii, partajarea în două părți egale a sumei de 35000 de euro achitată de el și Natalia Pașinschi pentru procurarea locuinței nrXXXXX din XXXXX, încasarea de la Natalia Pașinschi în beneficiul lui a $\frac{1}{2}$ cotă-parte echivalentă cu suma de 17500 de euro și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț sediul central, a fost admisă acțiunea.

A fost partajată în două cote-părți egale suma de 35000 de euro achitată de Alexandr Pașinschi și Natalia Pașinschi pentru procurarea apartamentului nr. XXXXX din XXXXX, cu încasarea de la Natalia Pașinschi în beneficiul lui Alexandr Pașinschi a sumei de 17500 de euro sau echivalentul în valută națională calculată la momentul executării hotărârii.

Au fost încasate de la Natalia Pașinschi în beneficiul lui Alexandr Pașinschi cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 11030 de lei.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Natalia Pașinschi, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că, deși Natalia Pașinschi a invocat că banii obținuți din vânzarea apartamentului din Franța i-ar fi împărțit în părți egale cu Alexandr Pașinschi, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că părțile după primirea banilor au continuat să locuiască împreună, având buget comun, cheltuieli comune.

Astfel, Natalia Pașinschi nu a adus careva argumente care ar dovedi faptul că suma de bani, ulterior transmisă familiei Gonciar pentru cumpărarea apartamentului, a fost anume partea de bani care i-a fost repartizată și pe care o gestiona ca fiind un bun proprietate personală.

Luând în considerație prevederile art. 20 alin. (3) Codul familiei, instanțele au precizat că suma de bani în mărime de 35000 de euro a fost investită de soții Poășinschi pentru procurarea unui spațiu locativ și anume, apartamentul nr. XXXXX

din XXXXX, mai mult că după ce a fost achitată suma menționată, familia Pașinschi a trecut să locuiască în acest bun imobil.

La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au evidențiat că Natalia Pașinschi nu a demonstrat faptul că banii, cota-parte care îi aparținea lui Alexandr Pașinschi, au fost cheltuiți pentru necesitățile lui personale și după bunul său plac și că nu a investit o anumită sumă la procurarea locuinței.

Totodată, instanțele au menționat că între soții Pașinschi nu a fost încheiat un contract matrimonial, iar bunurile dobândite în timpul căsătoriei sunt bunuri supuse regimului proprietății comune în devălmășie.

Iar deoarece bunul imobil litigios deja este vândut, or, potrivit certificatului eliberat de IP „Agenția Servicii Publice” Serviciul Cadastral teritorial Edineț din 7 martie 2019, dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din XXXXX a fost înregistrat după Natalia Pașinschi la 29 august 2018, iar la 1 octombrie 2018, bunul respectiv a fost vândut altor persoane, instanțele au considerat drept întemeiată cererea lui Alexandr Pașinschi de a pretinde la ½ cotă-parte din costul bunului.

La 18 mai 2019, Natalia Pașinschi, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a declarat recurs împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că în perioada când se afla în Franța cu fostul soț Alexandr Pașinschi, în anul 2004 au procurat un apartament, care, ulterior, la 11 decembrie 2014, a fost vândut la un preț final de 79328,80 de euro, prin urmare, fiecăruia revenindu-i câte 39664,40 de euro.

A accentuat că apartamentul nr. XXXXX din XXXXX a fost procurat de ea din banii (suma de 79328,80 de euro) obținuți în urma vânzării apartamentului din Franța și anume, din suma de 1/2 cotă-parte ce constituie 39664,40 euro decontați pe numele ei.

Având în vedere prevederile art. 345 alin. (1) - (3), 346 alin. (1), 370 Cod civil și art. 25 Codul familiei, a remarcat că în cazul dat nu poate fi acceptată poziția intimatului precum că apartamentul nr. XXXXX situat pe XXXXX urmează a fi supus regimului proprietății comune în devălmășie.

Așadar, Alexandr Pașinschi în cererea de chemare în judecată cu privire la partajul averii, a solicitat de fapt jumătate din partea ce i-a revenit dânsui în urma tranzacției de vânzare a bunului imobil din Franța.

Întru confirmarea poziției sale, la cererea de chemare în judecată, Alexandr Pașinschi a anexat recipisa din 18 august 2016, prin care este indicat numele și prenumele său și precum că ar fi participat și el la achitarea sumei de 35000 de euro, bani transmiși vânzătorilor bunului imobil litigios. În acest context, a precizat că dânsa a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Pașinschi privind încasarea pensiei alimentare, la 9 august 2016, data din care a și fost încasată de la Alexandr Pașinschi pensie pentru întreținerea copiilor minor, prin hotărârea Judecătorei Edineț.

A evidențiat că Alexandr Pașinschi nu a indicat în cea de a doua recipisă (întocmită de el la 18 august 2016) data când a fost acordată suma de banii în cuantum de 35000 de euro pentru procurarea apartamentului litigios, întrucât nu o cunoaște, iar semnătura ei în această recipisă lipsește, deci dânsa nu și-a dat acordul la întocmirea acesteia.

Cu referire la prevederile art. 249 alin. (1), 250 alin. (1), 266 și 369 alin. (3) Cod civil, a învederat că nu i-a dat nicio împuternicire lui Alexandr Pașinschi să-i reprezinte interesele la întocmirea celei de a doua pecipise, în aceste circumstanțe, recipisa din 18 august 2016 nu poate servi drept dovadă că ultimul ar avea careva aport la procurarea apartamentului litigios.

A relatat că în anul 2011 (în luna martie) au decis să revină cu traiul în Republica Moldova, în același an a fost procurat apartamentul nr. XXXXX din XXXXX, drept de proprietate a căruia s-a dovedit a fi înbregistat după bunica lui Alexandr Pașinschi, din banii aduși în numerar de ei, fapt despre care dânsa a aflat ulterior în urma unor certuri cu fostul soț.

Totodată, a indicat că în luna august 2013, Alexandr Pașinschi a și depus o cerere de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei, cu scopul de a administra din nou sumele de bani a familiei după bunul său plac, fără știrea ei, dar pentru că pentru a treia oară urma să devină tată, la sfârșitul anului 2013, acesta și-a retras cererea de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei.

Reieșind din prevederile art. 20 alin. (5) Codul familie și dat fiind faptul că soții Pașinschi de o bună bucată de timp, până a fi procurat apartamentul nr. XXXXX din XXXXX, nu mai locuiau împreună, iar acest apartament a fost procurat doar de dânsa nu poate fi supus regimului proprietății comune în devălmășie.

A mai notat că în cererea de chemare în judecată cu privire la partajul averii, Alexandr Pașinschi a indicat că ar avea la întreținere doi copii minori, ceea ce nu corespunde adevărului, or, potrivit încheierii, nr. 2-489/17 a Judecătoriei Edineț, a fost a dispusă stabilirea copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX împreună cu mama la domiciliul acesteia pe str. XXXXX, domiciliul copilului minor XXXXX a stabilit cu tata Alexandr Pașinschi la domiciliul acestuia pe XXXXX.

Actele prezentate la depunerea prezentei cererii de chemare în judecată, denaturează realitatea, deși dânsa în referința sa a adus probe incontestabile care confirmă că intimatul prin metode ilegale cu deosebită obrăznicie duce instanța în eroare.

Prima instanță, fără a indica vre-un argument care să dezvăluie subiectul cu privire la datele denaturate prezentate de Alexandr Pașinschi, nici pe departe nu a verificat situația de fapt, dar a susținut poziția intimatului fără a-și justifica propriile raționamente privitor la recipisa lovită de nulitate, adeverința de componența familiei eliberată lui Alexandru Pașinschi din cele spuse de el la lucrătorii de la primărie și de certificat de la liceu care ar confirma că copiii ce sunt de vârstă școlară locuiesc la domiciliul tatălui.

În motivarea hotărârii, prima instanță a indicat prevederile art. 26 alin. (2) Codul familiei, însă nu le-a aplicat, deși la caz este prezentă incapacitatea de muncă a unuia dintre soți, or, dânsa până în luna aprilie 2018 nu avea surse financiare să-și întrețină familia.

La baza emiterii hotărârii, prima instanță a pus recipisa din 18 august 2016 întocmită de însăși Alexandr Pașinschi, care pe lângă faptul că această recipisă este întocmită de aceeași persoană care a și prezentat-o în instanță, precum și faptul că vorbește din numele persoanelor care ar fi semnat-o, denaturând lucruri reale în favoarea sa, mai și indică că aceasta este întocmită în a confirma prima recipisă din data predării banilor ce constituie prețul apartamentului litigios.

În acest context, a precizat că prima recipisă din 28 mai 2015 a fost întocmită și semnată de membrii familiei Goncear și de ea, iar Alexandr Pașinschi în această recipisă nu figurează.

La fel, în recipisă prezentată de Alexandr Pașinschi sunt lăsate spații pentru semnăturile martorilor și a vânzătorilor (persoane ce au primit banii), dar semnăturile lipsesc.

Respectiv, recipisa prezentată de intimat a fost întocmită fără intenție de a produce efecte juridice, fiind lovită de nulitate atât absolută, cât și relativă, deoarece nu au fost respectate prevederile normei imperative art. 753 alin. (1) Cod civil, de transmitere a mijloacelor bănești de la Alexandr Pașinschi familiei Goncear, precum și art. 249 alin. (1), 250 alin. (1), 266, 369 alin. (3) Codul Civil.

A învederat că dânsa a prezentat instanței înregistrarea audio din momentul predării banilor pentru apartamentul litigios, unde este prezent glasul intimatului, însă ultimul vorbește într-o manieră ce dă de înțeles că acest apartament a fost procurat de dânsa.

Instanța de apel, fără a pătrunde în esența cererii de apel depusă de ea, fără a analiza probele anexate la dosar atât de dânsa, cât și de intimat, fără a analiza toate circumstanțele importante pentru soluționarea prezentei spețe, a emis o decizie prematură, ilegală, neântemeiată, contrar prevederilor legale, prin ce a nedreptățit-o, dânsa având la întreținere patru copiii minori, iar unicul ajutor la întreținerea acestora sunt buneeii din partea ei, or, fostul său soț a impus-o să refuze de la încasarea pensiei alimentare stabilită prin hotărârea judecătorească din 12 octombrie 2016.

Așadar, acea sumă de bani de 35000 de euro, solicitată de intimat de a fi partajată, îi aparținea doar ei, moment important, neluat în considerație de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

La 17 iulie 2019, Natalia Pașinschi, reprezentată de avocatul Igor Țurcanu a declarat recurs împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Suplimentar a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu i-au asigurat un proces corect și echitabil, deoarece nu au luat în considerație argumentele ei, probate prin înscrisuri autentice, care demonstrează că de fapt, apartamentul în litigiu este proprietatea ei personală, fiind cumpărat din banii rezultați din partajul în timpul căsătoriei a bunului imobil - apartament situat XXXXX, la 11 decembrie 2014.

A remarcat că suma de 79328,80 de euro, obținută de dânsa și intimat din vânzarea apartamentului menționat reprezenta un bun care a fost supus regimului proprietății comune în devălmășie a soților, dar odată cu manifestarea de voință a lor

de a înstrăina apartamentul din Franța prin contractul de vânzare-cumpărare, între ei a avut loc și o înțelegere de a partaja suma de 79328,80 de euro în cote-părți egale, aceasta, de fapt, reprezentând, condiția ei pentru manifestarea acordului la vânzarea imobilului din Franța.

Astfel, suma de 79328,80 de euro, în conformitate cu prevederile art. 1441 alin. (4) Cod civil al Franței, a fost partajată în două părți egale a câte 39664,40 de euro pentru fiecare dintre soții Pașinschi, partajul sumei menționate a și fost executat imediat în timpul tranzacției de vânzare-cumpărare prin transferuri bancare pe conturi special deschise în acest scop.

A accentuat că la materialele dosarului este prezent un înscris autentic și tradus al SCP WARGNY LELONG și ASOCIAȚII NOTARI din 6 februarie 2018, care atestă că lui Alexandr Pașinschi, la 15 decembrie 2014, i-a fost transferată partea prețului de vânzare în sumă de 39664,40 de euro, iar inițial la 12 decembrie 2014, dânsui i-a fost transferată partea prețului de vânzare în sumă de 39664,40 (de euro).

Prima instanță a reținut circumstanțe ce indică la elementul de extraneitate ce urmează a fi luat în calcul pentru rezolvarea corectă a litigiului, or, la caz, este vorba despre un bun imobil proprietate comună în devălmășie a soților amplasat în Franța și care a fost înstrăinat în Franța, deci instanța nu avea cum să nu rețină că înstrăinarea imobilului a avut loc în conformitate cu legislația Franței, precum și, tot în conformitate cu legislația franceză, suma de 79328,80 de euro obținută din vânzarea bunului imobil, a fost împărțită în mod egal între dânsa și Alexandr Pașinschi, manifestând acordul de voință în fața notarului din Franța.

Or, suma de 79328,80 de euro, obținută din vânzarea bunului imobil, proprietate comună în devălmășie, fiind partajată în cote-părți egale, respectiv, statutul juridic al sumelor obținute prin divizare pe cote-părți în natură a banilor s-a schimbat din proprietate comună în devălmășie a soților în proprietate personală a soților a câte 39664,40 de euro pentru fiecare.

Având în vedere recipisa din 28 mai 2015, prin care se confirmă că dânsa a transmis lui Alexei Goncear suma de 35000 de euro în contul prețului apartamentului litigios și extrasul din cont bancar pe numele ei, care atestă că la 26 mai 2015, dânsa a extras suma de 35620 de euro și soldul final este de 0,73 euro, a învederat că se deduce ușor că proveniența banilor pe contul ei curent sunt depunerile ei în perioada 24 martie 2015 - 19 mai 2015 a banilor obținuți după partajul sumei de 79328,80 de euro, obținută din vânzarea bunului imobil proprietate comună în devălmășie din Franța.

A obiectat că Alexandr Pașinschi nu a probat sub nicio formă că suma de 39664,40 de euro, obținută din partajul sumei de 79328,80 de euro ar fi utilizat în familie și pentru întreținerea copiilor, or, din materialele cauzei se constată că intimatul a fost impus să achite pensie de întreținere a copiilor minori prin intermediul instanței de judecată.

La 7 august 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Alexandr Pașinschi a depus referință la recursul declarat de Natalia Pașinschi, solicitând respingerea recursului.

La 9 august 2019, Alexandr Pașinschi a depus referință la recursul declarat, susținând că acesta este neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 7 mai 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 246 vol. I), fiind recepționată de recurentă la 14 mai 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 253 vol. I).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 mai 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Alexandr Pașinschi înaintând acțiunea în judecată împotriva Nataliei Pașinschi a solicitat partajarea în două părți egale a sumei de 35000 de euro achitată de el și Natalia Pașinschi pentru procurarea locuinței nr. XXXXX din XXXXX, încasarea de la Natalia Pașinschi în beneficiul lui a ½ cotă-parte echivalentă cu suma de 17500 de euro și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o, partajând în două cote-părți egale suma de 35 000 de euro achitată de Alexandr Pașinschi și Natalia Pașinschi pentru procurarea apartamentului nr. XXXXX amplasat XXXXX, cu dispunerea încasării de la Natalia Pașinschi în beneficiul lui Alexandr Pașinschi sumei de 17 500 de euro sau echivalentul lor bănesc în valută națională calculată la momentul executării hotărârii.

Judecând apelul declarat de către Natalia Pașinschi, instanța de apel le-a respins, menținând hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără

determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate de părți.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Iar potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi legale, atât instanța de apel, cât și prima instanță judecând cauza, ca temei de admitere a acțiunii, cu referire la prevederile art. 20 alin. (3) și (5) și 26 alin. (1) Codul familiei, art. 370, 371 alin. (1) și (2) și 373 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, au reținut că suma de bani în mărime de 35 000 de euro, transmisă de Natalia Pașinschi lui Alexei Gonciar în scopul procurării ulterioare a apartamentului nr. XXXXX amplasat în XXXXX, constituie bun proprietate comună în devălmășie a soților Alexandr Pașinschi și Natalia Pașinschi.

Totodată, instanțele de judecată au menționat că Natalia Pașinschi nu a adus argumente ce ar dovedi că suma de bani, ulterior transmisă familiei Gonciar pentru cumpărarea apartamentului în litigiu a fost anume suma de bani care i-a fost repartizată ei și pe care o gestiona ca fiind un bun proprietate personală.

Așadar, se va menționa că, ajungând la o altfel de concluzie, instanța de apel nu a dat o apreciere adecvată materialului probator anexat la materialele dosarului și anume, actelor ce atestă că în timpul căsătoriei Alexandr Pașinschi și Natalia Pașinschi, aflându-se în Republica Franceză, au obținut în proprietate un bun imobil și anume, apartamentul situat în clădirea nr. XXXXX (f. d. 86-89 vol. I).

Tot actele cauzei atestă că Alexandr Pașinschi și Natalia Pașinschi la data de 11 decembrie 2014 au înstrăinat bunul imobil menționat la prețul total de 145 000 de euro (f. d. 82-85 vol. I).

Potrivit ordinului de decontare a banilor anexat la materialele dosarului, rezultă că, urmare a achitării tuturor taxelor și impozitelor, inclusiv eliberarea de ipotecă, prețul final revenit vânzătorilor a constituit 79 328,80 de euro.

Conform aceluiași ordin de plată, la rubrica „observații”, s-a indicat că lui Alexandr Pașinschi și Nataliei Pașinschi le-a revenit câte 39 664,40 de euro, adică câte 1/2 din prețul obținut al imobilului (f. d. 81 vol. I).

Mai cu seamă, de către instanțe a fost lăsat fără verificare și recipisa din 28 mai 2015, conform căreia Natalia Pașinschi ar fi transmis lui Alexei Gonciar suma de 35 000 de euro în scopul procurării ulterioare a apartamentului nr. XXXXX amplasat în XXXXX (f. d. 75 vol. I).

Potrivit art. 19 alin. (1) Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sunt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Conform art. 20 alin. (3) Codul familiei, sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sunt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

Totodată, reieșind din prevederile art. 371 Cod civil, în vigoare la acel moment, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

Iar, potrivit art. 370 Cod civil, în vigoare la acel moment, împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal.

Prin urmare, orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară. În special, soțul/soția poate depune cerere în baza art. 20 alin. (5) Codul familiei sau se poate apăra împotriva unor pretenții cu privire la recunoașterea sau împărțirea unui bun.

În speță, instanța de recurs reține că instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat că bunul imobil - apartamentul nr. XXXXX amplasat în XXXXX a fost dobândit de ambii soți în timpul căsătoriei, operându-se cu prezumția proprietății comune în devălmășie.

În același timp, se constată că instanța de apel nu a examinat argumentele aduse de către Natalia Pașinschi sub imperiul art. 371 alin. (2) Cod civil, în vigoare la acel moment, în sensul că orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie *până la proba contrară*.

Din acest punct de vedere, instanța de recurs învederează că, Natalia Pașinschi în apărarea sa a invocat că apartamentul nr. XXXXX amplasat în mun. XXXXX a fost procurat numai de ea din contul a ½ cotă-parte din suma totală de 79 328,80 de euro, ce i-a revenit după înstrăinarea imobilului din Republica Franceză, iar partea revenită lui Alexandr Pașinschi a fost folosită de acesta în scopuri personale, procurând diferite bunuri și întemeind o afacere, astfel că suma de 35 000 de euro achitată de ea la procurarea apartamentului în litigiu, avea deja statut de bun personal al său.

Astfel fiind, în lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate de către Natalia Pașinschi, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în partea dată, concluzionând în linii generale că ultima, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, nu și-a probat argumentele invocate.

Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității armelor, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces.

Mai cu seamă, rămâne neînțeleasă reținerea de către instanța de apel precum că după vânzarea imobilului din Republica Franceză și primirea banilor obținuți în urma tranzacției, soții Pașinschi au continuat să locuiască împreună, având un buget comun, cheltuieli comune, din ce considerente a ajuns la concluzia că bunul procurat de la familia Goncear urmează a fi supus regimului proprietății comune în devălmășie.

De altfel, instanța de apel și aici a omis argumentele Nataliei Pașinschi precum că o perioadă îndelungată, până la procurarea apartamentului nr. XXXXX amplasat în XXXXX, ea cu Alexandr Pașinschi nu a locuit împreună și nu a dus gospodărie comună, fiind depusă de către Alexandr Pașinschi și o cerere de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei.

Astfel fiind, se constată a fi prematură concluzia instanței de apel, care a susținut soluția emisă de prima instanță, precum că apartamentul nr. XXXXX amplasat în XXXXX, a fost procurat din bani comuni ai soților Pașinschi.

Aceste omisiuni ale instanței de apel conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil din moment ce argumentele și probele Nataliei Pașinschi nu au fost analizate într-un mod efectiv.

În concluzie, partea trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiată de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului.

Astfel fiind, este indubitabil că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

În respectivul context, se accentuează că prin neexpunerea de către instanță asupra tuturor argumentelor și probelor invocate, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 09 decembrie 1994).

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că decizia instanței de apel nu se circumscrie exigențelor art. 239 -241 CPC, în condițiile în care nu sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, inclusiv asupra existenței abaterilor de la legalitate.

De aceea, motivarea hotărârii trebuie să fie clară, concisă și concretă în concordanță cu probele și actele de la dosar, ea constituind astfel o garanție pentru părțile din proces în fața eventualului arbitrariu judecătorec și, de altfel, singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar.

Pe de altă parte, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, de natură să justifice casarea cu trimitere spre rejudecare.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Natalia Pașinschi, reprezentată de avocații Ghenadie Odobescu și Igor Țurcanu.

Se casează integral decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandr Pașinschi împotriva Nataliei Pașinschi cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Ala Cobăneanu